

Projekt

z dnia 12 grudnia 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAKROCZYMIU**

z dnia 20 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2020 rok"**

Na podstawie art.4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2020 rok”, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Zakroczymiu
z dnia 20 grudnia 2019 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym na rok 2020

GMINA ZAKROCZYM

Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii wyznaczają podstawowe zadania gmin w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki oraz pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia. W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Zakroczym na 2020 rok określone zostały cele i działania, które należy w tym zakresie podjąć lub kontynuować w oparciu o przeprowadzoną lokalną diagnozę problemu. Stanowi on element Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zakroczym na lata 2018-2023. Ujęte w nim cele i działania korespondują z Narodowym Programem Zdrowia oraz z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie kraju i województwa mazowieckiego.

Uzależnienia od środków psychoaktywnych, jakimi są alkohol i narkotyki, powodują wiele szkód osobistych, zdrowotnych i społecznych w życiu osób uzależnionych, ich rodzin, społeczności lokalnych w których żyją oraz całego społeczeństwa. Bardzo często pociągają za sobą kolejne problemy – ubóstwo, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, bezrobocie, przestępczość. Zarówno zapobieganie problemom uzależnień jak i ograniczanie szkód nimi spowodowanych wymaga kompleksowych, przemyślanych i zaplanowanych działań.

1. Podstawy prawne

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy z zakresu prowadzenia profilaktyki i terapii w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom alkoholizmu i narkomanii wynikają z odpowiednich ustaw.

2. Zagrożenia i problemy, na które odpowiada Program

W oparciu o dane zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2023 oraz ostatnią kompleksową diagnozę problemów uzależnień w Gminie Zakroczym (2015 r.) zidentyfikowano następujące zagrożenia i problemy, których zniwelowaniu i rozwiązywaniu ma służyć Program.

2.1 Dzieci i młodzież

Dane dotyczące uczniów szkół gminnych:

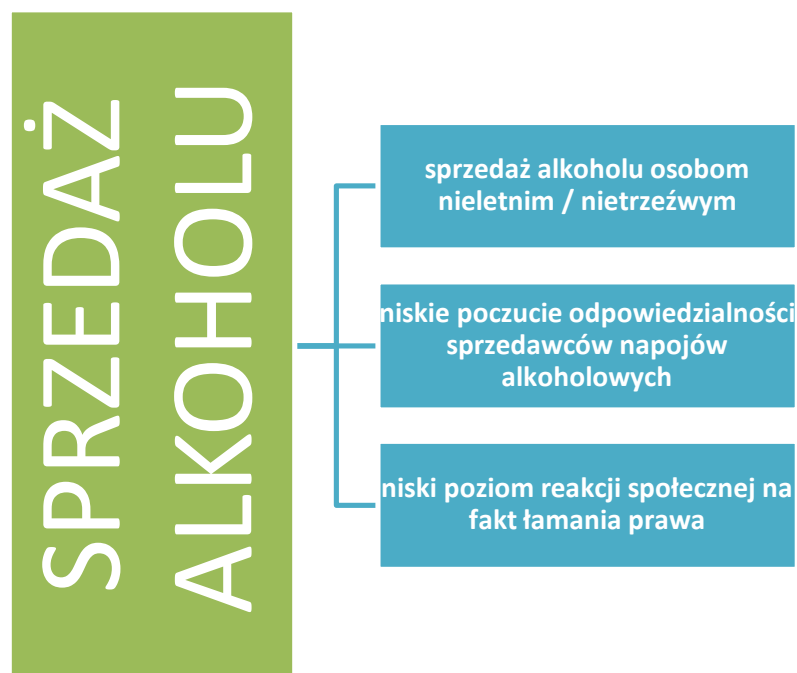
- 63% miało już kontakt z alkoholem
- 14% zażywało już narkotyki (w tym 9% kilka razy)
- 38% uczniów szkół gminnych potwierdza, że osoby w ich wieku mają kontakt z narkotykami (dopalaczami)
- ok. 73% uczniów doświadczyło przemocy rówieśniczej w szkole
- ok. 50% uczniów ma niskie poczucie własnej wartości
- 44% badanych młodych przyznało, że osoba w ich wieku nie ma problemów z zakupem alkoholu na terenie gminy
- 27 % uczniów szkół podstawowych twierdzi, że osobom w ich wieku nie jest trudno zakupić papierosy na terenie gminy

2.2 Rodzina

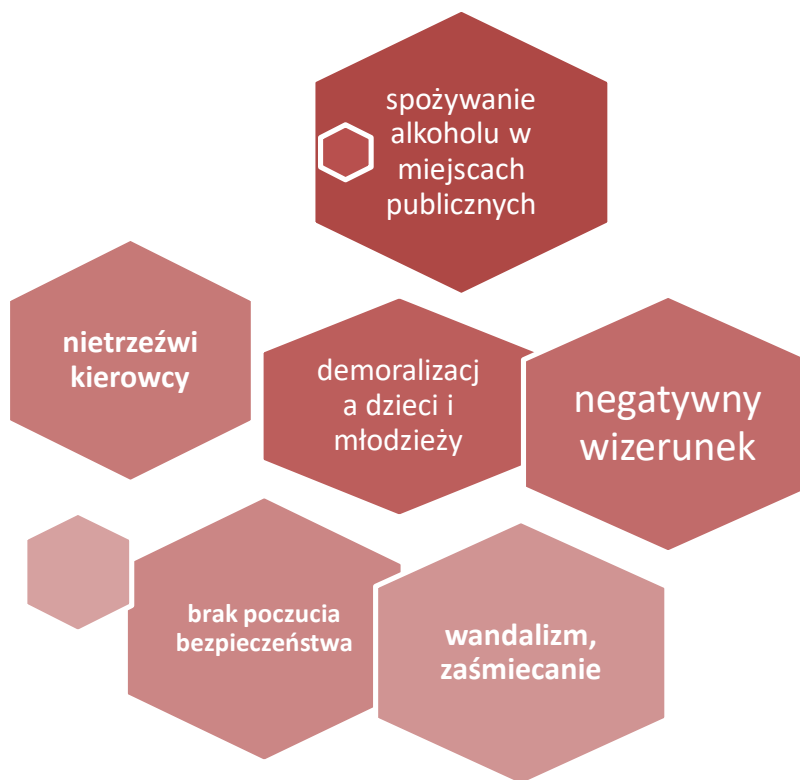
- 51% badanych dorosłych ma w rodzinie kogoś nadużywającego alkoholu, 14% mieszka z taką osobą
- 6% badanych uczniów mieszka z osobą nadużywającą alkoholu, 19% ma taką osobę w rodzinie
- 33% osób twierdzi, że zna osobę, która zażywa narkotyki
- duża liczba prowadzonych Niebieskich Kart na terenie gminy (26 Kart w 2018 r.)
- duża liczba rodzin kwalifikujących się do pomocy w formie świadczeń
- ok. 40% uczniów wychowuje się w rodzinach niepełnych
- ok. 7% uczniów doświadczyło przemocy domowej
- duża liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (505 rodzin w 2018 r.)

2.3 Sprzedaż napojów alkoholowych

- 73% respondentów słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim
- 19% uczniów szkół podstawowych przyznaje, że osoba w ich wieku nie ma problemów z zakupem alkoholu na terenie gminy
- 72% widziało osobę spożywającą alkohol w punkcie sprzedaży lub w jego obrębie
 - brak zgłoszeń dotyczących powyższych sytuacji
- 81 % widziało osobę nietrzeźwą kupującą alkohol na terenie gminy

2.4 Przestrzeń publiczna

- 94% respondentów spotyka osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych, 43 % „często” i „bardzo często”
- widoczne zniszczenia mienia/ zaśmiecone przystanki, tereny zielone
- 63% osób nie czuje się bezpiecznie na ulicach gminy
- wzrost liczby przestępstw narkotykowych
- nietrzeźwi kierowcy na gminnych drogach
- 46% osób ma w sąsiedztwie osobę nadużywającą alkoholu
- 33% osób twierdzi, że zna osobę, która zażywa narkotyki
- 61 % badanych uczniów przyznało że widuje na ulicy osoby nadużywające alkoholu

3. Adresaci programu

1. Osoby uzależnione od środków psychoaktywnych/zachowań.
2. Osoby w różnym stopniu zagrożone uzależnieniami.
3. Osoby współuzależnione.
4. Dzieci i młodzież.
5. Dorośli mieszkańcy gminy.
6. Sprzedawcy napojów alkoholowych.

4. Cele Programu

Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Zakroczym oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe

1. Prowadzenie działań profilaktycznych, w tym profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie problemu uzależnień.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
3. Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnienia w szczególności pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.
6. Diagnoza problemu uzależnień na terenie gminy.

Cel 1: Działalność profilaktyczna

Działania

1. Prowadzenie profilu facebookowego GKRPA (<https://www.facebook.com/GKRPAZakroczym>).
2. Utworzenie Lokalnej Grupy Liderów Profilaktyki.
3. Realizacja zajęć profilaktycznych w szkołach na terenie gminy Zakroczym.
4. Organizacja spotkań informacyjnych związanych z tematyką uzależnień oraz warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych dla rodziców.
5. Promocja stylu życia pełnego wartości i wolnego od używek wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Zakroczyimia w ramach całorocznej akcji „To jest dla mnie WAŻNE!” (cykl imprez, konkurs).

6. Organizacja akcji „Wigilia bez alkoholu. Wigilia dla Rodziny”.
7. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
8. Finansowanie uczestnictwa w Zakroczymskich Spotkaniach Dzieci i Młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i innymi dysfunkcjami.
9. Działania profilaktyczno-informacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, kobiet w ciąży, rodziców, osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami, osób współuzależnionych, kierowców, sprzedawców napojów alkoholowych/właścicieli punktów sprzedaży (za pośrednictwem plakatów, ulotek, stron internetowych, mediów społecznościowych, itp.).
10. Zakup sprzętu, pomocy, materiałów do prowadzenia działań profilaktycznych.
11. Inne działania z zakresu profilaktyki organizowane lub pozytywnie zaopiniowane przez GKRPA.

Cel 2: Dostępność pomocy terapeutycznej

Działania

1. Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej (konsultacje dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami).
2. Dofinansowanie pobytu osób uzależnionych w Ośrodku Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu.
3. Informowanie o dostępnych formach pomocy terapeutycznej na terenie gminy Zakroczym i powiatu nowodworskiego.
4. Wspieranie działalności placówek oferujących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną.
5. Współfinansowanie programów i projektów terapeutycznych skierowanych do osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

Cel 3: Udzielanie wsparcia rodzinom

Działania

1. Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Konsultacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej (konsultacje dla osób z rodzin z problemem uzależnienia lub zagrożonych uzależnieniem, problemem przemocy w rodzinie).
2. Diagnozowanie przez GKRPA sytuacji rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia terapii.
3. Udział członków GKRPA w Zespole Interdyscyplinarnym oraz Grupach Roboczych w ramach Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Podejmowanie przez GKRPA czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, finansowanie opinii biegłych na potrzeby niniejszych spraw.
5. Dofinansowanie pobytu osób współuzależnionych w Ośrodku Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu.
6. Wspieranie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych i członków ich rodzin.

7. Inne formy wsparcia osób dotkniętych problemem uzależnienia, współuzależnienia, przemocy w rodzinie zaproponowane lub pozytywnie zaopiniowane przez GKRPA, zgodne z realizacją zadania.

Cel 4: Wspomaganie działalności NGO

Działania

1. Informowanie społeczności lokalnej o działalności instytucji i organizacji pomocowych oraz promocja podejmowanych przez nie działań i inicjatyw za pośrednictwem gablot informacyjnych, stron internetowych, ulotek, mediów społecznościowych.
2. Promocja działalności grup samopomocowych: AA „Benignus”, grupy Al.-Anon, grupy Anonimowych Hazardzistów działających przy OAT Zakroczym.
3. Podejmowanie współpracy przez służby, instytucje, organizacje pozarządowe i osoby zaangażowane w tematykę uzależnień i profilaktykę, poprzez realizowanie projektów partnerskich, tworzenie lokalnych standardów i procedur pomocy, wymianę informacji.
4. Dofinansowanie udziału w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach związanych z rozwiązywaniem problemów uzależnień, profilaktyką, komunikacją interpersonalną, przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie itp. dla nauczycieli i pedagogów, pracowników socjalnych, członków GKRPA, członków lokalnych organizacji pozarządowych.
5. Wsparcie działalności organizacji pozarządowych w zakresie działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych/zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin (projekty, programy, inicjatywy lokalne itp.).

Cel 5: Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów

Działania

1. Utworzenie lokalnej społecznej mapy miejsc zagrożonych łamaniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zwiększenie współpracy z policją w zakresie monitoringu.
2. Upowszechnianie wiedzy nt. Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.
3. Opiniowanie przez GKRPA wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Kontrola przestrzegania obowiązujących zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie obrotu napojami alkoholowymi i ich reklamy (podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów prawa).
5. Działania informacyjne, edukacyjne i motywacyjne skierowane do właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Działania informacyjne, edukacyjne i motywacyjne skierowane do mieszkańców w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Monitorowanie zdarzeń penalizowanych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Cel 6: Diagnoza problemu uzależnień na terenie gminy

Działania

Aktualizacja kompleksowej diagnozy problemu uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy połączonej z diagnozą problemów społecznych.

5. Instytucje biorące udział w realizacji Programu

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu
3. Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości im. o. Benignusa Jana Sosnowskiego w Zakroczymiu
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zakroczymiu
5. Posterunek Policji w Zakroczymiu
6. Szkoła Podstawowa im. Pomnik Wdzięczności w Zakroczymiu
7. Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Wojszczykach
8. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Emolinku
9. Gminne Przedszkole Publiczne „Radosne Wzgórze” w Zakroczymiu
10. Przedszkole Niepubliczne Zgromadzenia Sióstr Wspomożycielek Dusz Czyścowniczych im. s. Wandy Olędzkiej w Zakroczymiu
11. Placówka Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży w Zakroczymiu – Świetlica Środowiskowa „Przyjaciół”
12. Przychodnia POZ nr 3 w Zakroczymiu
13. Dom Terapii i Readaptacji Społecznej Stowarzyszenia „Antidotum” w Janowie
14. Gminny Ośrodek Kultury w Zakroczymiu
15. Gminna Biblioteka Publiczna w Zakroczymiu
16. Organizacje pozarządowe
17. Zakład Gospodarki Komunalnej w Zakroczymiu

6. Ramy czasowe i finansowanie

Gminny Program realizowany będzie w 2020 roku. Realizacja zadań finansowana będzie ze środków własnych gminy Zakroczym pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne Unii

Europejskiej i inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też realizatorów i partnerów Programu.

Zgodnie z art. 11 pkt 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, środki finansowe na realizację Programu stanowią dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki zostały zaplanowane w budżecie gminy Zakroczym. Niewykorzystane środki roku bieżącego zastają zabezpieczone w kolejnym roku budżetowym.

7. Zasady finansowania GKRPA

Ustala się następujący sposób wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu:

- 1) przewodniczący Komisji – wynagrodzenie miesięczne 600 zł brutto + 100 zł brutto za udział w regularnym posiedzeniu Komisji (1 x miesiąc),
- 2) członkowie Komisji – wynagrodzenie miesięczne 300 zł brutto + 100 zł brutto za udział w regularnym posiedzeniu Komisji (1 x miesiąc),
- 3) za udział w dodatkowych posiedzeniach przewodniczący ani członkowie Komisji nie będą otrzymywać dodatkowych wynagrodzeń,
- 4) dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniach Komisji jest lista obecności,
- 5) członkowie Komisji uczestniczący w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych będą otrzymywać dodatkowe jednorazowe wynagrodzenie w kwocie 100,00 zł brutto za każdy skontrolowany punkt sprzedaży. Dokumentem potwierdzającym będzie lista uczestników kontroli potwierdzona przez przewodniczącego Komisji,
- 6) wynagrodzenia członkom Komisji określone w punktach 1, 2 i 5 wypłacane będą do dnia 15-go następnego miesiąca.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na gminy obowiązek podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz pomocy osobom doświadczającym problemu alkoholizmu i narkomanii.

Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób.

Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie. Uwzględnia on cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Zawiera lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu lub narkotyków oraz związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakroczym na lata 2018-2023. Jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Zakroczym, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, dzieci i młodzieży, sprzedawców napojów alkoholowych. Głównym zadaniem programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Zakroczym.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy opracowany na dany rok. Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Kwota środków finansowych niewykorzystana w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

Gminny Program na rok 2020 został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy. W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zakroczym na rok 2020 jest zasadne.